LAISVĖ—LIBERTY
Vienintelis lietuvių kalboje dienraštis Rytinėse Valstijose
Dalis Queens apskrityje (N. Y. $11.00
Kanadoje 11.00
Kitur užsienyje 15.00
Metam prenumerata:
Jungtinėse Valstijose 10.00
Pavienio egzempl. kaina 5 centai

LAISVĖ
THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ—LIBERTY
The Only Lithuanian daily in Eastern States
110-12 Atlantic Avenue
Richmond Hill 19, N. Y.
Telephone VIrginia 9-1827
PRICE 5c A COPY

No. 77 **** Richmond Hill 19, N. Y., Penktadienis, bal. (April) 19, 1957 **** METAI 47-ti

KRISLAI

Vilniečių suvažiavimas.
Juozas Babravičius.
A. Vienuolio jubiliejus.
"Culture and Life."

Rašo R. Mizara

Šiemetinis dienraščio Vilnies bendrovės akcininkų suvažiavimas įvyks gegužės 5 d.,ną Chicagoje.

Nors kai kuriais atžvilgiais Vilniai geriau sekasi negu Laisvei, tačiau užsenkamai bėdų turi ir čikagiečių laikraštis.

Suvažiavime, aišku, visos tos bėdos, pasiekimai ir trūkumai bus apsvarstyti ir dienraštis eis kaip ėjęs.

Bet jis "neis kaip ėjęs," jei pažangioji Amerikos lietuvių visuomenė nestos jam talkon, jei ji karts iš karto neprisidės su savo "našlės skatiku" Vilniai išlaikyti.

Kaip kas metai, taip ir šiemet mes, rytinių valstijų mūsų spaudos rėmėjai ir palaikytojai, privalome padėti vilniečiams.

Pasiųskime jų suvažiavimui sveikinimų su dovanomis taip, kaip čikagiečiai daro kas metai mums.

Prašau Didžiojo New Yorko laisviečius tuojau, kurie tik išgalite, duoti vilniečių suvažiavimui dovaną, o mes jas persiųsime į Chicagą.

Tiesa, mes tik ką pradėjome vajų už sukėlimą Laisvei $10,000 fondo, bet nenusiskriausime, jei doleriu kitu pasveikinsime vilniečius.

—:—

Apie kai kuriuos žmones:

Š. m. balandžio 3 dieną Kaune mirė dainininkas *Juozas Babravičius.*

Babravičius, atmename, du ar tris kartus (prieš karą) buvo aplankęs Ameriką ir čia daugely vietų davė koncertus. Dainininkas jau galėjo būti apie 70 metų amžiaus.

—:—

Šiemet įžymiajam Lietuvos rašytojui, *Antanui Vienuoliui-Žukauskui* sukako 75 metai amžiaus.

Rašytojas tebegyvena savo numylėtuose Anykščiuose ir ten teberašo, tebekuria.

Apie A. Vienuolį parašysime vėliau plačiau.

—:—

Vienas Chicagos laikraštis rašo, kad dainininkui *Jonui Butėnui*, kuris tame mieste gyvena, sukako 65 metai. Sako, jis dabar ten moko kitus dainuoti.

—:—

Gavome naują žurnalą, kurį leidžia Tarybų Sąjungoje veikianti Draugija kultūriniams ryšiams palaikyti su užsieniu (sutrumpintai: VOKS). Žurnalas leidžiamas penkiomis kalbomis: anglų, rusų, prancūzų, ispanų ir vokiečių.

Anglų kalba žurnalas pavadintas "CULTURE AND LIFE." Gražiai, švariai atspaustas, apie 60 puslapių.

Pirmajame "Culture and Life" numery telpa nemaža medžiagos apie žymų, pasaulyje garsų dailininką Pablo Picasso, apie jo gyvenimą ir kūrybą, apie jo kūrinių parodą, vykusią Maskvoje.

Yra keletas žymių tarybinių rašytojų pasisakymų apie tai, ką jie šiais metais mano parašyti, ką mano duoti savo skaitytojams.

Tarp kitų, įdėtas ir *A. Venclovos* pasisakymas su rašytojo paveikslu.

Rašytojas sako: jau per keletą metų jis rašo romaną apie tai, kaip Lietuvos liaudis kovojo už tarybinės santvarkos įkūrimą Lietuvoje. A. Venclova mano, jog ims dar apie metus laiko jam romaną baigti.

Bendrai, "Culture and Life" daro gilaus įspūdžio.

Su juom nebus derimasi

AFL-CIO vadovybė neužgerins Becko

Washingtonas. — AFL-CIO prezidentas George Meany sako, kad Dave Beck nebus užgerintas, kad su juomi nebus vedama derybų ir nebus jam daroma nuolaidų. Jis sakė, kad faktas, jog Beck vadovauja didžiulei Vairuotojų unijai, kuri turi apie 1,500,000 narių, nieko nereiškia — iš jo reikalaujama laikytis unijų vado etiškų padorumo taisyklių, lygiai, kaip iš mažiausios unijos pareigūno.

Meany sakė, kad Becko byla bus tęsiama, nepaisant fakto, kad Vairuotojų (Tymsterių) unijos pildomoji taryba prieš tyrinėjimus protestuoja ir remia Becką.

Sakoma, kad Meany ir Reutheris laikosi nuomonės, kad Becko nereikia užgerinti, jeigu ir tektų prarasti visą jo vadovaujamą uniją, tai yra, jeigu ir susidarytų pavojus, kad Beck ją išvestų iš AFL-CIO.

Tekstilininkai pasisako

Audėjų unija prieš ragangaudžių veiklą

Washingtonas. — Tekstilininkai, audyklų darbininkai, per savo uniją Textile Workers Union of America (AFL-CIO) pasisakė prieš senatinius ragangaudžius, makartizmą ir kamantinėjimus. Unijos prezidentas William Pollock atsikreipė į senatinės demokratų daugumos lyderį Johnsoną su raginimu, kad kas nors būtų daroma, kad neleisti įvairiems senatiniams tyrinėjimo komitetams ir sub-komitetams pažeisti apklausinėjamų asmenų teises, kamantinėti juos.

Pollock savo atsikreipime nurodo, kad senatinio komiteto ragangaudžiavimas privedė prie Kanados ambasadoriaus Kaire mirties. Pollock sako, kad unijos kanadiški lokalai atrašė jam laiškus, kuriuose aštriai protestavo prieš Eastlando vadovajamą senatinį komitetą. Tekstilininkų unijos nemenkas narių nuošimtis randasi Kanadoje.

Johnsonas kol kas į tekstilininkų unijos vadovo atsikreipimą dar neatsakė.

Darbo unijų kovos lauke

Buffalo. — Wickshire Co. plieno fabriko streikieriai prašė, kad miesto gerbūvio taryba jiems duotų pagalbos maistu — pašalpos. Jų reikalavimą rėmė Demokratų partijos nariai taryboje, bet jie mažumoje. Republikonai nutarė pašalpos neduoti. Streikas eina jau antrą mėnesį ir daugelio streikierių šeimose jaú jaučiasi bado šmėkla.

Rochester, N. Y. — Scobell cheminė kompanija atleido iš darbo tris savo sunkvežimių vairuotojus už tai, kad jie įstojo į Tymsterių uniją. Unija dabar tą kompaniją pikietuoja.

Vėliausios

Pasaulio naujienos

Ammanas. — Karalius Husseinas oficialiai pašalino iš armijos vadovybės gen. Nuwarą.

Washingtonas. — Trys Scrantono Tymsterių unijos žmonės pasinaudodami konstituciniu penktuoju priedu atsisakė liudyti apie savo veiklą. Senatinis komitetas kaltina, kad Scrantone Tymsterių unija naudojo teroro metodas.

Bonna. — Vakarų Vokietijos kancleris Adenaueris ragino didžiąsias pasaulines jėgas sulaikyti vandenilinius sprogdinėjimus ir susitarti dėl šio baisaus ginklo uždraudimo. Neseniai grupė įtakingų Vakarų Vokietijos mokslininkų pasisakė panašia prasme.

Roma. — Italijos Socialdemokratų partija (dešinieji socialistai) pašalino iš generalinio sekretoriaus vietos Matteottį ir jo vieton paskyrė Tanassį. Matteotti stojo už pasitraukimą iš klerikalų dominuojamos valdžios, bet tas nepatiko partijos pirmininkui Saragatui.

Paryžius. — Rašytoja F. Sagan, kuri kritiškai susižeidė automobilio nelaimėj, visgi sveiksta.

Sukarno ragino Indoneziją mokintis iš Tarybų Sąjungos

Jakarta. — Indonezijos prezidentas Sukarno kalbėjo šiame Javos mieste masiniame mitinge. Jis nurodė, kad Indonezija pergyvena sunkų laikotarpį ir reikia įtempti visas jėgas, kad palaikyti nedalomą ir nepriklausomą respubliką. Tam reikalingas, sakė jis, kuo glaudesnis bendradarbiavimas tarp valdžios ir žmonių, tam reikia naudoti masių energiją ir jėgas.

Sukarno sakė, kad tuo atžvilgiu Indonezija galėtų pasimokinti iš Tarybų Sąjungos, taipgi iš Egipto. Sukarno sakė, kad Indonezija turėtų pasimokinti iš Tarybų Sąjungos, kad pravesti statybą greitesniu tempu, pakelti šalies kultūrinį lygį ir t. t.

Kaip yra žinoma, naujame Indonezijos kabinete randasi ministerija, kuri vadinasi "Liaudies pajėgų mobilizacijos ministerija". Jos priešakyje stovi kairietis A. M. Hanafi. Manoma, kad prez. Sukarno ir Hanafi, kitų ministrų padėdami, energingai veiks, kad mobilizuoti mases.

Sukarno kalba iššaukė didelį priešingumą reakcinėje Masjumi partijoje. Masjumi laikraščiai sako, kad Sukarno "ragina mokintis iš bedieviškų Sovietų", bet nacionalistų spauda atsako, kad jis taipgi ragina mokintis iš musulmoniško Egipto.

Sovietai ir Albanija nori gerų ryšių su Jugoslavija

Maskva. — Albanijos delegacija baigia savo viešėjimą Maskvoje. Pasirašyti bendrai valdžių ir partijų pareiškimai. Po valdžių pareiškimais pasirašė premjeras Bulganinas ir Šehu, po partijų pareiškimais sekretoriai Chruščiovas ir Hoxha.

Visuose pareiškimuose plačiai apsistojama prie gerų santykių su Jugoslavija reikalingumo. Pareiškimų pasirašymas buvo atidėtas pusvalandžiui, per kurį albanai ir tarybiniai delegatai tarėsi su Jugoslavijos pasiuntiniu Mikunovicu.

Partijų pareiškime sakoma, kad santykių gerėjimą žymia dalimi priklauso nuo Jugoslavijos. Primenama, kad žalingą rolę Balkanuose lošia taip vadinamas Balkanų paktas, prie kurio priklauso Jugoslavija, Graikija ir Turkija. Nurodoma, kad Graikija taipgi priklauso prie NATO, o Turkija ir prie NATO ir prie Bagdado agresingo pakto.

Taipgi pasirašyta ekonominė sutartis. Sovietai siųs Albanijon lengvomis išmokėjimo sąlygomis kviečių, ryžių ir augalinių riebalų.

Vakaram nepatiko Berlyno darbo žmonių apgynos manevrai

Berlynas. — Keletas dienų atgal Rytiniame Berlyne įvyko darbininkų ginkluotų apgynos dalinių manevrai. Ginkluoti darbininkų būriai, atvykę tiesiog iš fabrikų, lavinosi, kaip atmušti reakcinius sukilėlius, jeigu jie bandytų užimti miestą. Ginkluotieji proletariniai daliniai įsteigti kaip tik šiam tikslui, kad padėti liaudies armijai ir liaudies policijai tokiuose atsitikimuose.

Tie manevrai nepatiko Vakarų jėgoms. Amerika, Britanija ir Francūzija įteikė protestą Tarybų Sąjungai. Proteste sakoma, kad "provokuojanti manevrai įvyko sovietiniame sektoriuje". Vakarai sako, kad tie manevrai laužo Keturių Didžiųjų jėgų sutartis.

Tarybų Sąjunga, betgi, laikosi nuomonės, kad nėra tokio dalyko, kaip "sovietinis sektorius", nes Rytų Vokietija, kuri oficialiai vadinasi Demokratine Vokietijos respublika, yra suverenė šalis ir Berlynas yra jos sostinė. Be to, sako tarybiniai šaltiniai, tie manevrai buvo grynai apgynos pobūdžio ir todėl negali būti skaitomi provokaciniais.

Budapeštas. — Dar du sukilėliai, atsakingi už žiaurumus, nuteisti mirti. Iš viso po Vengrijos įvykių mirti jau nuteista 28 asmenys.

———

Madridas. — Franco policija suėmė žymų poetą Ridruejo. Jis kaltinamas valdžios įžeidime, nors jis pats skaitomas Falangos (fašistų) šalininku.

Washingtonas. — Keli Kongreso nariai, tarp jų senatorius Ives, reikalavo, kad Amerika įsileistų žydus bėglius iš Egipto, lygiai, kaip įleidžiami vengrai. Bet valdžia to nedarys.

Washingtonas. — Prezidentas Eisenhoweris pasirašė po bilium, kuris suteikia paštui $41,000,000, kai reikalavo pašto valdyba.

Britų mokslininkai sako:

Vandenilinė bomba gali sukelti vėžį

Londonas. — Britanijos Atominių mokslininkų sąjunga įspėjo kraštą, kad vandeniliniai (hydrogeniniai) sprogdinėjimai stato į didelį pavojų žmonijos sveikatą. Kiekvienas sprogimas, kurio jėga atitinka milijonui TNT tonų, gali sukelti su laiku kaulų vėžį tūkstantyje asmenų, sako mokslininkai. Radioaktyvumas, kuris susikoncentruoja kauluose, lengvai gali sukelti vėžį.

Tuo pačiu laiku, kai britų mokslininkai padarė savo pareiškimą, pasaulinio garso mokslininkas Albert Schweitzer, kuris dabar randasi Osloje, Norvegijoje, padarė viešą pareiškimą prieš atominiai-vandenilinius sprogdinėjimus.

Schweitzer yra Nobelio premijos laimėtojas ir jis plačiai žinomas mokslo pasaulyje. Schweitzer pareiškimas bus perduotas per radiją visoje eilėje Europos šalių šio mėnesio 23 dieną.

Amerikoje jo pareiškimą perduos NBC.

Nesikreipė į J. Tautas

Amerikiečiai tęs derybas su Kairu

Washingtonas. — Amerika nesikreipė į Jungt. Tautų Saugumo Tarybą Suezo reikalu, kaip tai buvo manyta, kad ji padarys trečiadienį. Vietoje to, prezidentas Eisenhoweris spaudos konferencijoje sakė, kad nutarta dar vesti tiesioginius pokalbius su Egipto vyriausybe. Jis sakė, kad tose derybose padaryta pažangos. Prezidentas sakė, kad Valstybės departmentas jau neragina Amerikos laivų kompanijų nesiųsti laivų per Suezą, kitaip sakant, boikotas jau baigtas. Kaip žinia, britai ir francūzai dar tebeboikotuoja Suezą.

Amerika dar vis laikosi nuomonės, kad Suezą turi valdyti kokia nors tarptautinė organizacija, kas nors panašaus į taip vadinamą "Vartotojų sąjungą", o jeigu ne tokia organizacija, tai bent ji kartu su Egipto administracija.

Kairo radijas trečiadienį sakė, kad Egipto valdžia mielai tęs derybas su amerikiečiais Suezo reikalu, bet amerikiečiai turi suprasti vieną pagrindinį dalyką: Suezas turi likti egiptiškas.

Gyvenimas Lietuvoje

MŪSŲ KELIAS—
Į GAMYBĄ

Mažeikiai. — Vidurinės mokyklos organizacija suruošė atvirą susirinkimą, skirtą abiturientams. Pranešimą tema "Kelias į gyvenimą" padarė LKP rajono komiteto propagandos ir agitacijos skyriaus vedėjas Ūža.

Pakviestas į susirinkimą "Aušros" kolūkio pirmininkas Šmulkštys papasakojo moksleiviams apie kolūkiečių kovą už partijos XX suvažiavimo nubrėžtos programos įgyvendinimą, kvietė abiturientus, baigus vidurinę mokyklą, ateiti dirbti į kolūkius.

MEDICININĖS
BRIGADOS

Utena. — Siekiant padėti kolūkiečiams, kuriems reikia vykti pas gydytoją į Uteną, rajoninės ligoninės vyresnysis gydytojas Karaliūnas pasiūlė originalų medicininio aptarnavimo būdą. Tam tikslui sudarytos specialios iš 5-6 gydytojų brigados. Pagal nustatytą grafiką jos vyksta į kolūkius ir teikia ligoniams paramą vietoje. Iki šiol brigados pabuvojo "Aušros," "Leliūnų" ir eilėje kitų kolūkių. Kaip parodė praktika, jos pilnai pateisino save.

Bombardavęs Hirošimą,---ir dabar pamišo

Abilene, Texas. — Kas atsitiko su tais amerikiečiais lakūnais, kurie bombardavo Hirošimą ir Nagasakį atominėmis bombomis praeitame kare? Bent apie vieną jų, eks-majorą Claude R. Eatherley, dabar čia plačiai rašoma. Jis suimtas, nes įsiveržė į dviejų Texaso miestelių, View ir Avoca, pašto įstaigas ir jas bandė apiplėšti.

Bet tai ne viskas. Jo advokatas aiškina, kad eksmajoras, kuris dalyvavo Hirošimos bombardavime, per paskutinį dešimtmetį praleido nemažai laiko proto ligoninėse — jis pamišęs, tai kiek pasveiksta, tai vėl pablogėja. Prie pamišimo, manoma, privedė jo dalyvavimas bombardavime.

———

Hong Kongas. —Čia siaučia influenzos epidemija.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisve, Inc.
Established April 5, 1911
Every day except Sundays, Mondays and Holidays
110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 19, N. Y.

President CLEMENT BREADY; Secr.-Treasurer, WILLIAM CHAPELS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year $10.00	Canada and Brazil, per year $11.00
United States, per 6 months $6.00	Canada and Brazil, 6 months $6.50
Queens Co. ..... $11.00 per year	Foreign countries, per year $15.00
Queens Co. ..... $6.50 per six mos.	Foreign countries, 6 months $8.00

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y. under the Act of March 3, 1879

AIRIAI PROTESTUOJA

KAIP ŽINIA, Eisenhowerio vyriausybė paskyrė Amerik. ambasadoriaus pareigoms eiti Airijoje Scott McLeod. Dar nėra žinios, ar Senatas užtvirtins šį paskyrimą ar ne, bet kai kurie Airijos laikraščiai jau protestuoja prieš jį, reikalaudami, kad Airijos valdžia McLeodo nepriimtų ambasadoriumi.

Konservatyvusis Dublino dienraštis "Irish Times" parašė tuo klausimu editorialą, kuriame tiesiog reikalauja, kad Airijos ministrų pirmininkas Eamon de Valera atmestų McLeodą.

Kodėl airiai protestuoja?

Jie protestuoja prieš McLeodą dėl to, kad jis, tarnaudamas Valstybės departmente, prisidėjo prie paleidimo tų piktų gandų, kurie pastūmėjo Kanados ambasadorių Egipte, Herbert Norman, nusižudyti.

Laikraštis vadina McLeodą inkvizitoriumi, netinkamu būti ambasadoriumi Airijoje. Kai kurios airių organizacijos tam pritaria.

Tačiau abejojoma, ar de Valeros valdžia išdrįs pasipriešinti Washingtonui.

PLIENO DARBININKŲ BALSAS

PRAĖJUSĮ savaitgalį Pittsburghe įvyko United Sttelworkers unijos Distrikto 16 konferencija. Šis distriktas turi apie 27,000 narių.

Konferencija svarstė visą eilę tuojautinių, plieno pramonės darbininkams svarbių reikalų.

Bet vienas bene svarbiausių nutarimų buvo tas: konferencija pasisakė už 30 arba 32 valandų darbo savaitę, nesumažinant dabartinių gaunamų algų.

Šis dalykas, — darbo savaitės valandų sutrumpinimo klausimas, — yra labai aktualus, labai svarbus, norint išvengti krizės, nedarbo.

Ir tai rodo, kad Amerikos darbininkai ne juokais tuo klausimu susirūpino. Neseniai automobilių pramonės darbininkų suvažiavimas pasisakė už sutrumpinimą darbo savaitės, dabar jau taria žodį ir plieno pramonės darbininkai.

Neužilgo matysime, šis dalykas bus darbų dienotvarkėje kiekvienos darbininkų konferencijos bei suvažiavimo.

EGIPTIEČIAI NENUSIMENA

TUOJAU PO TO, kai Jordano karalius nuvertė Nabulsio valdžią ir, po keleto dienų, sudarė naują, vadovaujamą Husseino Chalidio, Amerikos spauda smarkiai nusidžiaugė. Girdi, pro-sovietinis Nabulsis pavarytas, o pro-amerikinis Chalidis į jo vietą pastatytas, tai dabar jau viskas bus gerai.

Tačiau Egipto spauda, kuri geriau supranta padėtį Jordane, įspėja "Eisenhowerio doktrinos" šalininkus, kad jie per daug nesidžiaugtų. Toji spauda sako, kad Amerikai ir kitiems "Vakaruose" nepavyks Jordaną padaryti savo baze Artimuosiuose Rytuose.

Į naujos valdžios sąstatą įeina kaip užsienio reikalų ministras tas pats Nabulsis, buvęs premjeras, kurio valdžią karalius nuvertė. Vadinasi, nurodo Kairo spauda, naujoji valdžia užsieninę politiką palaikys tokią, kokią palaikė pirmiau.

Egiptiečių spauda atvirai sako, jog Vakarų imperialistai buvo pasiryžę Jordaną atskirti nuo Egipto ir Sirijos, bet jiems tai nepavyko ir nepavyks.

Mes nesame tikri, ar egiptiečių spaudos pranašystės išsipildys, bet viena aišku: kol kas Jordanas "Eisenhowerio doktrinos" neapsikabino ir nepabučiavo.

APIE DARBO VALANDAS

DIENRAŠTIS Vilnis rašo apie buvusią automobilių pramonės darbininkų unijos suvažiavimo pasisakymą dėl sutrumpinimo darbo valandų savaitės. Laikraštis, be kitko, primena:

"Sylvia Porter, ekonominiais reikalais rašytoja, sako, dabar klausimas ne tas, ar bus įvesta 4 dienų darbo savaitė, klausimas **yra tik kada tai bus įvesta.**

Ji sako, daugelis fabrikantų jau dabar rėkia prieš trumpinimą darbo valandų ir toliau dar labiau rėks, ir daugiau jų rėks, bet tas nesulaikys nuo įvedimo 4 dienų darbo savaitės.

Mašinos vis skubiau ir daugiau darbo atlieka. Vis mažiau reikalingos darbo rankos. Darbo valandų trumpinimas darosi būtinas.

Darbo valandų istorija rodo štai ką:

1850 metais šioje šalyje darbo savaitė buvo 69.8 valandos.

1880 metais jau 60.2 valandos.

1900 metais — 49.7 valandos.

1920 metais — 44 valandos.

1955 metais — 40.2 valandos.

Darbo valandos taigi trumpinamos su didėjimu darbo našumo. Dabar automacija gi verčia dar labiau trumpinti darbo valandas".

ĮVAIRUMAI

Merkinė: seniausias Dzūkijos miestas

—Ten, kur sravus Merkys, bėgdamas tekėdamas per žalias pievas, per alksnynus, krūmuotus šlaitus, plukdo savo tyrų vandenėlį platun Nemunėlin, yra ten aukštas ir status kalnas, visų kalnų aukščiausias, o ant to kalno tvirta pilis, garsi Merkinė, visų pilių tvirčiausia. Milžinai ją statė, ne žmonės... — taip rašoma "Dainavos šalies senų žmonių padavimuose" apie pačiame Dzūkijos centre esančią Merkinę.

Šiandien Merkinės pilies nebėra. Nebetikim mes ir milžinais, kurie pilis statė. Bet liko didžiulis piliakalnis ir daug rašytinių šaltinių, padedančių iš dalies atkurti garsią Merkinės senovę.

MERKINĖS ATSIRADIMAS

Kada atsirado Merkinė? Tai klausimas, į kurį negalėtų atsakyti net sumaniausias istorikas . Galima tik pasakyti—labai seniai. Ne atsitiktinai Merkio pakrantėse randama daug akmens amžiaus titnaginių dirbinių. Patogi miestui vieta ties trijų upių santaka (Nemuno, Merkio ir Stangio) turėjo anksti atkreipti žmonių dėmesį.

Konkrečiomis istorinėmis datomis galima kalbėti apie Merkinę nuo tada, kai prūsų žemėje įsikūrė kryžiuočių ordinas. Šis baisusis priešas, traukdamas į Trakus ir Vilnių, žygiuodavo pro Merkinę, kurios pilis saugojo kelią į centrines valstybės sritis. Todėl kryžiuočių kronikos dažnai mini "Merken" ir "Merkenpille." 1377 m. šunriteriai užima ir sunaikina Merkinę. Dvejiems metams praslinkus, jie šešias dienas niokoja "land Merken." 1391, 1403 m. priešas vėl Merkinėje. Pilis kryžiuočių kelis kartus sugriaunama, bet, jiems pasitraukūs, vėl atstatoma.

Gaisrai ir žudynės su kryžiaus ženklu išnaikino visą Užnemunę ir daug vietovių šiapus Nemuno. Bet Merkinė išliko ir sulaukė Žalgirio pergalės. Po to prasideda jos suklestėjimo laikotarpis.

PUNKTAS KRYŽKELYJE

Didelę reikšmę miestui augti turėjo svarbus kelias iš Varšuvos ir Krokuvos, ėjęs į Lietuvą pro Merkinę. Čia, Merkinėje, kelias šakojasi: viena šaka vedė į Vilnių ir toliau pro Smolenską į Maskvą, o kita — į Kauną, Šiaulius, Rygą. Svarbus prekybos kelias buvo ir Nemuno upė. Todėl jau XVI amžiuje Merkinė turėjo savivaldos (magdeburgo) teises ir miesto herbą (Alytus juos gavo tik 1775 m.). XVII amžiuje Merkinėje buvo ir vidurinė mokykla.

Pravažiuodami pro Merkinę, dažnai sustodavo didieji kunigaikščiai, stambūs feodalai, užsienio pasiuntiniai. Merkinė buvo ir medžioklėms tinkama vieta. Čia vykdavo derybos, būdavo sudaromos sutartys su kitų šalių valdovais. Daugelyje valstybinių dokumentų pažymėta, kad jie "duoti Merkinėje."

Tačiau Lietuvos-Lenkijos feodalai ilgainiui sužlugdė Merkinės miestiečius. Šlėktiška "aukso laisvės" politika nebuvo palanki miestams vystytis. Nuo feodalų savivaliavimo skaudžiai kentėjo ir apylinkės valstiečiai. 1544 m. čia vyko antifeodaliniai bruzdėjimai, kurie kartojosi ir vėliau.

ŠVEDŲ SUNAIKINTA

1655 m. seimas pažymėjo, kad Merkinė jau šmarkiai nukentėjo nuo "ugnies, maro, nuolatinio kareivių žygiavimo." Tais pačiais metais ją galutinai, iki pamatų, sunaikino švedų kariuomenė . Prasidėjęs valstybės pakrikimas nebeleido miestui atsigauti. XIX amžiaus viduryje Merkinė tebuvo žinoma savo džiovintais grybais, kurių pirkti atvažiuodavo pirkliai iš tolimų Rusijos sričių. Aplankę ją romantikai bergždžiai ieškojo senovinės didybės. 1872 m. Nemunu plaukęs etnografas Ž. Glogeris užrašė: "Kur seniau aukštai kilo į dangų laivų stiebai, kur aidėjo karališkų medžioklių ragai, o tūkstantmečiai ąžuolai dengė nuo kaitros savo monarchų sukaitusius smilkinius, šiandieną iš dykynių ir miškų kirtimų vilkosi alkanos Merkinės ožkos."

Nežiūrint didelių sugriovimų praeityje, Merkinėje išliko įdomūs senovės paminklai. Miesto centre stovėjo rotušė, kur posėdžiaudavo magistratas (miesto valdžia), čia buvo laikomas miesto archyvas, iždas, kalinami nusikaltėliai. Merkinės rotušė, statyta XVII ar net XVI amžiuje, turėjo ir bokštą su laikrodžiu. Pereito amžiaus pabaigoje senoji rotušė buvo perstatyta į cerkvę, kuri ir dabar tebestovi.

STULPAI RIBOMS ŽYMĖTI

Pasakojama, kad aplink Merkinę buvo pastatyti 4 aukšti mūriniai stulpai miesto riboms žymėti. Vienas iš jų stovi prie senojo kelio į Kauną, kitas arčiau pakeliui į Gudakiemį. Trečias stulpas stovėjęs kitoje Nemuno pusėje, o ketvirto gyventojai nebeprisimena.

Netoli buvusios rotušės stovėjo seni mūriniai dviejų aukštų namai, kuriuose iš seno buvo užvažiuojama smuklė. 1648 m. šiuose namuose mirė Vladislovas Vaza, o šiaurės karo metu buvo apsistojęs Petras I. Vėliau vienas šio senoviško namo sparnas visai sugriuvo, o kitas, perstatytas, išliko.

Kiek pakilesnėje vietoje stovi balta bažnyčia, įkurta Jogailos dar XIV amžiuje, o 1648 m. iš naujo perstatyta. Ji prikla u s o prie seniausių mūsų krašto kulto pastatų.

1941 m. fašistinių grobikų lėktuvai padegamosiomis bombomis sunaikino beveik visą Merkinės miestelį. 1944 m. jis vėl nukentėjo. Sunku atstatyti beveik visiškai nuo žemės paviršiaus nušluotą gyvenvietę. Ir vis tik tuoj pradėjo veikti vidurinė mokykla, sutaisytas tiltas per Nemuną, pradėta gyvenamųjų namų statyba. 1951 m. sužibo ir elektros šviesa. Merkinė tampa reikšmingu ekonominiu ir kultūriniu centru.

Darbo žmonės gerbia ir saugo paminklus, bylojančius apie turtingą miestelio istoriją. Keliautojai, turistai gausiai lanko garsųjį Merkinės piliakalnį, stūksantį prie pat Nemuno ir Merkio santakos. Iš kitos pusės jį juosia Stangio upelis. Čia stovėjo senoji Merkinės pilis. Kitoje miestelio pusėje iš tolo matyti naujas, didingas paminklas, kurį gyventojai pastatė tarybinių karių, žuvusių kovojant su priešu, atminimui.

R. Šalūga

Įdomūs faktai

Julius Robertas Mejeris, atradęs termodinamikos dėsnį, laukė savo darbų paskelbimo 17 metų. Per tą laiką tą patį atradimą padarė Helmholcas, kuriam buvo pripažintas prioritas.

Furje darbas apie šilumos plitimą Francūzijos Mokslų akademijos buvo atmestas. Po 13 metų, būdamas akademijos sekretorium, Furje paskelbė minėtą darbą be mažiausių pakeitimų, ir jis buvo pripažintas klasikiniu.

Leonardo da Vinči paliko nemaža įvairių išradimų eskizų, tarp kurių galima rasti ir sriegiamąsias stakles, ir spausdinimo stakles, ir presą aliejui spausti. Visus šiuos išradimus žymiai vėliau įgyvendino kiti žmonės.

—:—

Senojo Babilono matematikai, gyvenę 2 tūkstančius metų prieš mūsų erą, turėjo daugybos lentelę, nulio simbolį, negiamus skaičius, lenteles kvadratų ir kubų plotui ir tūriui apskaičiuoti. Jie mokėjo spręsti ketvirtojo laipsnio lygtis beveik tokiais pačiais būdais, kokie naudojami šiandien. Jiems buvo žinoma ir vadinamoji Pitagaro teorema.

—:—

Sieros rūgšties veikimas kartais būna labai prieštaringas. Plieniniai indai nebijo 100 procentų sieros rūgšties, bet tuojaus suyra, jeigu tik ją atskiesime iki 65 procentų ir žemiau. Silpną sieros rūgštį galima laikyti tik švinininiuose, kaučiukiniuose ir stikliniuose induose, tačiau stipri rūgštis — tuojau suėda ir švinį ir kaučiuką.

—:—

Katės akys 40 kartų jautresnės šviesai negu žmogaus akys.

—★—

Autom. padangas galima gaminti iš stiklo ir silikoninio kaučiuko lydinio. Jas galima padaryti spalvotas arba visai permatomas. Tokios padangos išlaiko temperatūrą nuo plus 260 iki— 70 laipsnių C, negenda staigiai stabdant arba labai greitai važiuojant. Jos bus naudojamos lėktuvams pralenkiantiems garsą.

—★—

Spektroskopiniai tyrimai parodė, kad žmogaus organizme yra įvairų metalų: širdyje — vario, aliumino, geležies; plaučiuose — vario, aliumino, titano, nikelio, švino; kasoje — kobalto, nikelio, švino; kepenyse ir inkstuose — vario, švino, sidabro; blužnyje — sidabro, alavo, vario; skydinėje liaukoje — alavo, sidabro, vario, švino, cinko.

—★—

Skruzdelė gali temti krovinį, 1,400 kartų sunkesnį už ją pačią.

Kada prasidėdavo Naujieji Metai?

Toks paprastas klausimas istorikui dažnai sukelia didelį galvosūkį. Įsivaizduokim, kad vienoje kryžiuočių kronikoje randame aprašytą mūšį, įvykusį per Naujuosius metus. Tai bus gruodžio mėn. 25 d. O rusų metraštyje paminėti Naujieji metai bus rugsėjo 1 arba kovo 1! Todėl metraštininkų nurodomos datos dažnai skiriasi visais metais, priklausomai nuo to, ar jie vartojo kovinį, ar rugsėjinį metų skaičiavimo būdą.

Prieš įsigalint dabartiniam mūsų kalendoriui, pasaulyje egzistavo apie 200 kalendorinių sistemų.

Gilioje senovėje Rytų Europos žemdirbių tautoms nauji metai prasidėdavo pirmąją piūties dieną. Amerikos indėnai metus skaičiuodavo nuo sniego iškritimo, australiečiai — nuo liūčių periodo pradžios, ir t. t. Todėl naujųjų metų pradžia negalėjo būti pastovi.

Vystantis civilizacijai, Naujuosius metus pradėta sieti su pastovesnėmis mėnulio fazėmis, o dar vėliau — su saule. Egiptiečiai pirmieji prieš 6 su viršum tūkstančius metų pradėjo naudoti 12 mėnesių saulės kalendorių, kurį ir šiandien turime. Bet ir pagal jį žmonės pradėdavo Naujuosius metus įvairiai, pagal savo šalių tradicijas. Krikščionybės įsigalėjimas taip pat nesuvienodino metų pradžios. Pati popiežių kanceliarija metus pradėdavo gruodžio 25, sausio 1 ir kovo 25 d. Venecijoje Naujieji metai prasidėdavo kovo 1 d. (šį mėnesį būna pirmoji pavasarį mėnulio pilnatis). Pagaliau Vakarų Europoje susitarta naujus metus pradėti gruodžio 25 arba sausio 1 d. Sausio pirmoji galutinai įsigalėjo tik XVIII amžiuje (vėliausia Venecijoje — 1797 m, Anglijoje — 1752 m., ir kt.) Sausio mėnuo tapo pirmuoju senos tradicijos dėka: Romoje sausio 1 d. pradėdavo eiti pareigas konsulai. Tuo tarpu Bizantijos imperijoje, ryšium su valstybiniais mokesčiais, Naujieji metai prasidėdavo rugsėjo mėn. 1 d.

Rusijoje XIV amž. naujieji metai prasidėdavo kovo mėn. 1 d., bet palaipsnui plito ir rugsėjinis naujų metų skaičiavimas. Nuo 1492 m. visuotinai įsakyta Naujuosius metus pradėti rugsėjo 1 d. Taip buvo daroma iki Petro I laikų, kada per vienus metus Rusijos gyventojai atšventė dvejus Naujuosius metus: 1699 m. rugsėjo 1 d. juos sutiko dar pagal seną skaičiavimą, o paskui, specialiu Petro I įsaku, gruodžio mėn. buvo liepta pradėti Naujuosius metus jau nuo sausio 1 d. Norėdama, kad naujų mėtų skaičiavimo būdas prigytų, vyriausybė įsakė gyventojams švęsti juos labai iškilmingai — namus apkaišyti eglių, pušų, kadugių šakomis, linksmintis, būtinai sveikinti viens kitą su Naujaisiais metais. Maskvoje naktį šaudyta iš patrankų ir muškietų, leistos rakietos, Raudonojoje aikštėje buvo surengtas fejerverkas. Dieną įvyko didelės iškilmės. Maskvos gyventojai visą savaitę, iki sausio 7 d., buvo įpareigoti naktimis deginti laužus, smalos statines, ir linksmintis.

Lietuvoje viduriniais amžiais Naujieji metai taip pat prasidėdavo rugsėjo 1 d., bet buvo vartojamas ir kovinis skaičiavimas. Paprotys pradėti Naujuosius metus nuo sausio 1 d. įsigalėjo po Liublino unijos.

XVI amžiuje metų skaičiavimą vėl sukomplikavo popiežiaus Grigaliaus XIII kalendorinė reforma, pravesta bažnytiniais sumetimais. Įvesdamas tikslius saulės metus (kurie buvo 1 min. ir 13.9 sekundžių trumpesni už anksčiau vartotus), jis įsakė atitaisyti ir skirtumą, susidariusį per 12 su puse šimtmečių. Tas skirtumas siekė jau 10 dienų. Todėl sekanti diena po 1582 spalio 4 d. liepta laikyti spalio 15 d. Taip atsirado "naujas stilius". Kai kurios šalys jį priėmė nenoriai (Prūsija tik 1612 m., Švedija — 1753 m. Turkija — 1927, Rusijoje — po Spalio revoliucijos, kai skirtumas siekė jau 13 dienų). Lietuvoje naujasis stilius buvo įvestas tarp 1582 ir 1586 m., bet 1800 m. Kauno ir Vilniaus gubernijose grąžintas senasis kalendorius, išsilaikęs iki 1915 m. Bet Užnemunėje visą laiką buvo skaičiuojama pagal

(Tąsa 3-čiam pusl.)

Chanita

Tai atsitiko 1496 metais Meksikoje.

Mictekų genties vado Malinalio sode augo trys medžiai. Apie jų nepaprastą grožį sužinojo actekų vadas Montesuma. Jis pasiuntė pas Malinalį pasiuntinius, kad tie nupirktų medžius, tačiau Malinalis nepardavė. Tada Montesuma įsiveržė į Malinalio valdas, ir tarp genčių prasidėjo karas.

Kas gi tai per medžiai, dėl kurių buvo pralietas kraujas?

Apie jų kilmę pasakoja viena Meksikos legenda.

Labai seniai per kaimą ėjo žmogus. Keleivis nakvynei sustojo vienuose namuose, o išeidamas šeimininkei paliko grūdelius, prašydamas juos pasaugoti ir laistyti vandeniu, kol jis sugrįš.

Tačiau nepažįstamasis negrįžo. Iš grūdų išaugo medeliai, kurie greit apsitaisė kvapniais baltais žiedais.

Nuo to laiko, sakoma legendoje, ir pradėjo Meksikoje ir Centralinėje Amerikoje augti didelis medis švelniais, blizgančiais lapais, kuriuos pavasarį vos galima pastebėti tankiame didelių, baltų kaip sniegas žiedų kilime.

Mictekai augalą pavadino Tigro kalnų gėlele, o ispanų botanikai — **chuanita.** Tai — išmirštantis reliktinis medis. Ne kartą jį bandė išauginti botanikos soduose, bet visi bandymai liko be rezultatų.

Chuanita pasižymi ne tik savo grožiu, bet ir gydomąja galia. Iš jo lapų ir žiedų gaunamos gydomosios, aromatinės ir tvarstymo medžiagos.

D. Antanaitis

Pregresas

NESĖKMĖS RYKŠTĖ

(APSAKYMĖLIS)

(Pabaiga)

Mėtyti javų pėdas į šalinę kluone tai nelengvas darbas. Genutis su žmona mėtė ir guldė tvarkingai šalinėje gelsvas pėdas. Aštrūs akuotai lindo per atsegiotus marškinius ir įkyriai badė prakaitu permirkusį dulkėtą kūną. Viršuj, šalinėje buvo tvanku. Genutienė, nukopusi žemyn, visa šlapia ir kasydamosi savo blauzdas, skundėsi: Ir dėl kogi gamta davė kviečių varpoms apsidengti tokiais aštriais akuotais? Dabar man prilindo visur ir visur. Ir taip kandžioja kūną, kad nebegaliu ištrivoti. Zigmai, tu eik į kamarą ir pripylęs pilną uzboną beržų sulos—giros, atnešk atsigerti. O aš, nusirengusi, nors sausu abrūsu apsišluostysiu. Tai nejmokai: visą kūną bado, niežti.

Genutis, sugrįžęs į kluoną ir laikydamas rankoj sklidiną uzboną giros, žiūrėjo, kai prieš jį stiepiesi aukštoka kviečių siena. Aš jau pavargau — šiandien daugiau nebeverškim, tegul pasilieka rytdienai. Nedaug ten jų yra. Ot, dar pora gerų vežimų, ar kiek, ir bus baigta. O už savaitės, sakė, atvyksią su kuliamaja, tai ir iškuls.. .

Ant rytojaus saulė tekėjo raudona. Ir neužilgo užtekėjusi palindo po debesiu. Jau nebesvilino sudžiūvusių laukų.

Genutis, apsidairęs, sakė žmonai: Šiandien bus lietaus. Reikia pasikubinti ir suvežti visus. Jis, atsisėdęs ant traktoriaus, linksmai švilpaudamas, važiavo į laukus. Nuo siauručio kelio kilo debesys balsvų dulkių. Kaimynai dar niekad nematė Genuti tokį linksmą ir negirdėjo jį švilpiant kaip dabar. Vežimą parvežęs, iškrovė pėdus. Ir vėl apsisukęs važiavo. Traktoriaus motoras įkaitęs, net kriokė.

Per pietus, iš kaminų rūko dūmai ir kamuoliais guldami žemyn skleidėsi arti žemės. Genutis nuriies kelis kąsnius rupios ruginės duonos, vėl bėgo į kluoną iškrauti pėdų iš vežimo. Šalinėje kviečių siena augo. Dar vežimas ir nebus kur dėti. . .

Na, ir dirbau, bet nedovanai, mąstė jis: Ant jo suvargusio veido varvėjo juodas nuo dulkių prakaitas. Saulė darėsi gelsva ir slinko į vakarus. Jau nebekepino laukų. Genutis, dar kartą aukštyn pasižvalgęs, pamatė padangėj tamsų ruožą, kuris greit didėjo. Bus audra, sakė jis. Tu, Uršule, būk namie. Uždaryk langus ir sutvarkyk gyvulius, o aš važiuoiu vienas. Šitas bus jau paskutinis vežimas. Aš dar suspėsiu.

Nuvažiavęs jis pavargusiom rankom krovė pedas vežiman. Už girios smarkiai sužaibavo ir sugriaudė. Dar kelios pėdos į vežimą ir bus baigta, baugindamasis lietaus mąstė Genutis.

Staiga papūtė smarkus vėjas. Medžiai, ūždami, pradėjo linguoti. Su pirmutiniais lietaus lašais, skraidė ore sausi medžių lapai ir šiukšlės. Netrukus užtemo dangus. Vėjas laužė medžių šakas. Rodosi, kad dangus su žeme susimaišė.

Važiuojant jau netoli namų, žaibas kryžiavai švystlėjo. Ir trach! Genutis, sudrebėjęs, užsimerkė. Trenksmas nuaidėjo per laukus ir atsimušė į mišką. Lietus dideliais lašais pylė kaip iš viedro. Ant savo kiemo užvažiavęs, Genutis, per lietaus sroves pažvelgęs į kluoną, pamatė, kaip į padanges kilo didelė liepsna su juodais dūmais iš jo kluono.

Genutis sustiro. Ir buvo tylus. Tik žiūrėjo, kaip negailestingai liepsna naikino jo kruvino darbo vaisius. Kaimynai, atbėgę, buvo beįgėgiai teikti pagalbą. Genutienė, laukan išėjusi, pusiau žaibo pritrenkta, tyliai vaitojo. Genutis, lyg pamišęs, žiūrėjo į gelsvą liepsną ir dūmus. Štai visų metų darbas! Kluono sienos dar ilgai degė. Lietus jau nebelijo. Slinko padangėmis drėgni paniurę debesys. Kluono riogsojo juodų degėsių krūva. Iš vakarų pūsdamas vėsus vėjas sklaidė dar neužgesusias kviečių žarijas.

Buvo naktis. Baltas mėnulis žvalgėsi į žemę. Didelė krūva anglių juodavo mėnesienoje. Genutis kaip šešėlis vaikščiojo tarp degėsių. Jis buvo palaužtas nuo tiek gyvenimo skaudžių smūgių. Bet šitas jam buvo skaudžiausias! Žiūrėjo į pražuvusį taip sunkiai uždirbtą turtą ir ašaros veržėsi iš akių. Dar vakar šypsojosi gelsvos, brandžios kviečių varpos, o šiandien krūva pelenų! Ak, tu gamta, už ką taip skaudžiai nubaudei? Dabar viskas jam gyvenime buvo nemiela.

Per daug skaudžių kirčių patyrė, mąstė jis, sudejavęs. Nusišluostė ašarotas akis ir dar žiūrėjo į užgesusius degėsius. . . Netoli degėsių krūvos, dar stovėjo pilnas vežimas šlapių kviečių.. Paskutinis, Genučio parvežtas. Tai buvo viskas, ką gyvenimas jam atlygino už metų sunkaus darbo ir pralietą prakaitą.

Mėnulis pasislėpė debesyse. Nuo kluono šviežių šlapių degėsių plito toli prikli smarvė.

Genutis, nusikamavęs, vos kojas vilkdamas, jau pradėjo žengti lėtais žingsniais į trobą. Bet, susimąstęs, ir vėl sustojo. Dideliame topolyje, kuris arti gyvenamio stovėjo apglėbęs beveik pusę kiemo savo iškerėjusiomis plačiomis šakomis, žemai ant šakos, didelė pelėda verkavo, lyg pamėgdžiodama mažą kūdikį. Nes ir pelėda apgailavo netekusi kluone prieglaudos.

Iš užpakalio tyliai slinko juodas šešėlis. Tai buvo Genučio žmona Uršulė, kuri, priėjusi, apkabino abiem rankom Genučio kaklą, jausliai ji ramino. Neverk, mylimasis, tarė ji. Eikim pasilsėti. Kol žiema ateis, tai su pagalba gerų kaimynų, ant griuvėsių ir pelenų, naują kluoną statysim. Ir vėl sėsim javus. Kovosim prieš gyvenimo smūgius. Nes nuo nesekmės rykštės niekur nepabėgsim .

Ką pradės mūs Dėdė Samas?

Aną dieną Dėdės Samo,
Sako, akys net aptemo,
Radus laišką nuo Samienės,
Kad negaus jis vakarienės.

Ji piktai į jį kalbėjo,
Savus reikalus išdėjo;
Išvažiavo gan supykus,
Laišką ant stalo palikus.

"Aš prieš tave streikuoju
Ir pas mamą išvažiuoju!
Streiką šiandien pradedu,
Dvi dienas stipkie badu!

Streiką tęsiu kas savaitę—
Dvi dienos bus mano šventė.
Kalbu rimtai, be juokų,
Neparnešiu nė laiškų.

Kitoms pinigus švaistai,
O šeimos tai nematai—
Vaikai apdriskę, basi,
Aš baidyklei panaši!

Ir taip ilgai, mielasis,
Dvi dienas streikas tęsis,
Pakol pati ir vaikai,
Nebus aprengti žmoniškai!

Juokias tos pačios pelėdos,
Sako: Senis netur' gėdos!
Mums duoda saldžios ir kerčios,
O nežiūr' vaikų, pačios."

Ką dabar darys mūs Dėdė,
Kai pačiutė taip parėdė?
Išvys viešnias iš kerčios,
Ar lauks divorso nuo pačios?

Bet mes žinom, mieli broliai,
Subatoj neveiks paštoriai,
O laikraščius bei laiškus
Pirmadieny mums subruks.

Dėdė Vincas

Pavasaris

Suteik sielai ramumą,
Pavasario brėkštanti diena,
Paukštelių čiulbesio smagumą,
vėjelio meilų našumą

Išeik nuo fabrikų bildesių
Išgirst pavasario kalbos,
Paklausyk alsuojančių laukų,—
Ten jaunystės dienos atbus!

Gyvenimas liūdnų šešėlių pilnas,
Grėsimas senatve dūluoja rūstus!
Bet jei mintis jausmo pinas,
Dainuok gyvenimą smagus..

F. Kl-ton

Nesivėlinkite, Laisvės Prieteliai

Tuojau pasisakykite, kad stojate į Laisvės prietelių eilę, jei vienu kartu neišgalite įmokėti metinės duoklės $25, pasisakykite, **po kiek galite mokėti į mėnesį, ir pradėkite darbą.**

Nauji lietuvių kompozitorių kūriniai

Tarybų Lietuvos kompozitoriams praėjusieji metai buvo gana vaisingi: sukurta nemaža įvairių žanrų kūrinių, kurie susilaukė teigiamo visuomenės įvertinimo. Lietuvos valstybinio akademinio operos ir baleto teatro scenoje pastatyta jauno talentingo kompozitoriaus V. Klovos istorinė opera "Pilėnai."

Pastaruoju metu respublikos kompozitoriai nuveikė didelį darbą. Tai įgalino tikėtis, kad šiais metais pasirodys nauji kūriniai. Vieni kompozitoriai jau yra juos parašę, kiti intensyviai dirba.

Akademinio operos ir baleto kolektyvas paruošė naują spektaklį — profesoriaus B. Dvariono operą "Dalia," parašytą pagal B. Sruogos dramą "Apyaušrio dalia." Tame pačiame teatre bus pastatytas J. Indros baletas "Audronė."

Naują lietuvišką operą žiūrovams parodys Kauno muzikinės dramos teatras. Čia bus pastatyta jauno kompozitoriaus V. Baumilo opera "Paskenduolė" pagal A. Vienuolio apysaką.

Kompozitorius J. Juzeliūnas parašė operą, kurios pagrindą sudaro V. Mykolaičio-Putino romanas "Sukilėliai."

Profesorius S. Vainiūnas, pokariniais metais sėkmingai dirbęs simfoninės bei kamerinės muzikos srityje, kurio "Herojinę simfoniją," kurią jis paskiria įžymiajai datai — Didžiosios Spalio socialistinės revoliucijos 40-tosioms metinėms.

Simfoniją rašo jaunas kompozitorius V. Paltanavičius, sukūręs praeitais metais gražių dainų.

Du didelius simfoninius kūrinius pateiks žinomieji kompozitoriai J. Karosas ir A. Račiūnas. Pirmasis rašo rapsodiją violenčelei su simfoniniu orkestru, antrasis — simfoninę poemą "Platelių ežero paslaptis" A. Vienuolio legendos motyvais.

Respublikos kompozitoriai rašo muziką lietuvių meniniams filmams. Aš parašiau muziką filmui "Tiltas," profesorius B. Dvarionas kuria muziką filmui "Auksinės burės."

Praeitais metais respublikos muzikos mėgėjai atžymėjo svarbų kultūrinio gyvenimo įvykį. Buvo viešai atlikta mano naujai atredaguota puiki M. Čiurlionio simfoninė poema "Jūra." Kompozitorių sąjunga ketina paruošti naujam atlikimui S. Šimkaus simfoninę poemą "Nemunas," J. Gruodžio baletą "Jūratė ir Kastytis," kuris daugiau kaip prieš dvidešimt metų buvo statomas Kauno teatro scenoje.

Greta išvardytų didelių veikalų respublikos kompozitoriai kuria instrumentines bei orkestrines pjeses, solines ir masines dainas.

Dideliu muzikinio gyvenimo įvykiu turės tapti Pabaltijo respublikų muzikos festivalis, kuris įvyks šių metų rudenį Rygoje.

E. BALSYS,
kompozitorius

NAUJI ĮRENGIMAI "DROBĖJE"

Kaunas. — Šiais metais "Drobės" vilnonių audinių fabrikuj tenka pagaminti beveik 42 procentais daugiau vilnonių audinių, negu pernai. Todėl fabriko kolektyvas, be visų kitų priemonių, produkcijos išleidimui padidinti įrengia naujas, našesnes mašinas. Nenutraukiant gamybos, pertvarkomos cechų patalpos, montuojami nauji įrengimai.

Nors "Drobės" produkcija, pereitais metais buvo aukštos kokybės, o fabraikui buvo suteiktas puikios gaminių kokybės ir aukšto darbo našumo įmonės vardas, drobiečiai ir toliau siekia pagerinti audinių kokybę. Anksčiau dažymo cechе buvo atviro tipo dažymo vonios. Dabar dažymo cechas perkeltas į kitą patalpą, ir jose įrengtos naujos konstrukcijos uždaro tipo dažymo vonios.

Gretimoje patalpoje vyksta naujo karbonizavimo agregato sunarstymas. Šitas agregatas cheminiu būdu pašalins augalines priemaišas iš audinių panaudojant tobulesnę technologiją.

Anksčiau fabrike sustorinti arba suploninti knateliai būdavo grąžinami į mišinį. Dabar įrengta nekokybinių knatelių perdirbimo mašina, kuri juos paverčia geros kokybės knateliais. Įrengus šią mašiną, atkrenta septynios operacijos, sumažėja audinių savikaina.

Sausio mėnesio gamybos planą įmonė įvykdė ir pagamino viršum plano 3200 metrų audinių. Vartotojams "Drobės" fabrikas jau išleidžia naujo asortimento audinius.

T-a

KADA PRASIDĖDAVO NAUJIEJI METAI

(Tąsa iš 2-ro puslapio)

naują stilių, nes administraciniai ji priklausė prie vadinamosios Lenkų karalystės . Todėl metų pradžios nevienodumas vėl padidėjo. Aleksoto gyventojai, sutikę Naujuosius metus, po dviejų savaičių galėdavo nueiti pas savo pažįstamus į Kauną ir sutikti juos dar kartą.

Šiandien taip pat dar egzistuoja "kalendoriniai nesusipratimai". 1957-ieji metai pagal žydų kalendorių bus 5718-ieji nuo "pasaulio sukūrimo". Tuo tarpu islamo šalyse bus mažiau metų, negu pas mus, nes musulmonų era prasideda nuo 622 m. "mūsų eros".

R. Šalūga

Penki tigriukai negalėjo gyventi be savo motinos...

St. Paul, Minn. — Vietiniame Como parke sibiriškai tigrei gimė penki tigriukai, bet ji atsisakė juos maitinti. Minnesotos universiteto veterinarijos skyrius tuos tigriukus pasiėmė ir bando palaikyti jų gyvybę, maitinant juos tam tikra formule. Bet be pasisekimo — visi penki tigriukai jau negyvi.

Eriukas su šešiom kojom gimė Indianos farmeriui

Lebanon, Ind. — Keith Solomono farmoje gimė keistas eriukas — su šešiomis kojomis. Ekstra kojų pora randasi prie pat užpakalinių. Keturios normališkos juodos, kitos dvi baltos. Eriukas atrodo sveikas kitais atžvilgiais. Veterinarai nutarė eriuką operuoti, pašalinti ekstra kojas.

MTS DEGALŲ BAZĖ KOLŪKYJE

Šakiai. — Anksčiau Ždanovo vardo, "Komunaro", P. Cvirkos vardo kolūkių laukininkystės brigados sugaisdavo nemaža laiko, aprūpindamos savo laukuose dirbančius traktorius degalais ir tepalais. Kolūkiečiai juos atsivežd avo iš Gelgaudiškio MTS, kuri nuo šių kolūkių yra už 12—18 kilometrų. Kad nereikėtų taip toli nuolat važinėti, MTS Ždanovo vardo kolūkyje įsteigė pagalbinę degalų-tepalų bazę. Dabar Ždanovo vardo, "Komunaro", P. Cvirkos vardo kolūkių laukininkystės brigadose dirbantiems traktoriams degalai ir tepalai yra čia pat.

Vyt. Labūnaitis

Daugiau įvairių parengimų Laisvės naudai.

Operetiškas Koncertas

Rengia Lietuvių Literatūros Draugijos 2-ji Apskritis

Įvyks šeštadienio vakarą, 7 P. M.

Balandžio 27 April

Durys atdaros visiems — Įėjimas nemokamai

Rusų Svetainėje

408 Court Street, Elizabeth, N. J.

Programą pildys garsusis

Aidsietyno Kvartetas

Aidsietyno Kvartetas, kuris duos ištisą programą

Mildred Stensler

Ona Stelmokaitė

Jonas Grybas

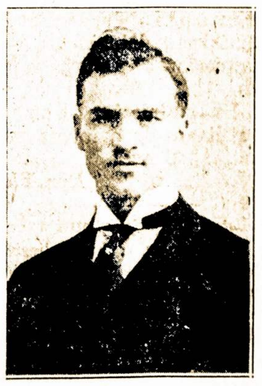

Tadas Kaškiaučius

Gerbiama Visuomene!

Iš visos New Jersey valstijos kviečiame atsilankyti į šį koncertą ir pasigrožėti Aidsietyno kvarteto vaidyba ir dainomis. Nes jis duos ištraukas iš operetės "Sudrumstą Širdis" ir daug kitų gražių dainų, vadovybėje Mildred Stensler.

Rengėjai

BROCKTON, MASS.

Lietuvių Tautiško Namo Draugovė
Savo 44-rių Metų Sukakties Proga
Stato Scenoj 2 Aktų Operetę

"TEISMO KOMEDIJA"

Šią operetę suvaidins garsusis

Brooklyno Aido Choras

Vadovaujant Mildred Stensler

Įžanga $1.50 — **Pradžia 7 v. v.**

Vaidinimas Įvyks Šeštadienį

Gegužės 11 May, 7 P.M.

Lietuvių Tautiško Namo
Didžiojoje Svetainėje

668 No. Main St., Montello, Mass.

Ši komiška operetė yra sukurta iš ypatingų įvykių teismabučiuose. Labai juokinga ir įdomi pamatyti. Bus gražių dainų solais, duetais ir viso choro.

Naujosios Anglijos žinios

Naujosios Anglijos lietuvių Moterų Sąryšio suvažiavimas

Suvažiavimas įvyks sekmadienį, balandžio (April) 28 d., 11 val. ryto, Lietuvių Tautiško namo svetainėj, 8 Vine St., Montello, Mass.

Visos pažangios organizacijos-klubai, kur tik randasi moterų, kviečiamos dalyvauti.

Naujosios Anglijos ribose mes turime tik vieną moterų organizaciją, kurioje nors vieną sykį į metus mes turime progos suvažiuoti ir pasitarti bėgamais gyvenimo reikalais, ypatingai moterų reikalais.

Mes žinom iš praeities, kokius didelius darbus Moterų Sąryšis yra atlikęs, ypatingai antrojo pasaulinio karo metu.

Tarpe milijonų moterų, kurios davė aukščiausią auką šaliai, aukojo savo sūnus, brolius ir mylimuosius, kad nugalėjus didįjį žmonijos priešą fašizmą, ir atsteigus pasaulyj taiką, daugelis ir lietuvių motinų tapo auksinės žvaigždės motinomis.

Daugelis lietuvių moterų aukojo kraują Raudonajam Kryžiui, kad išgelbėjus žmonių gyvybes. Daugelis pavertė savo namus dirbtuvėmis: jos mezgė megtinius, siuvo įvairius drabužius ir suteikė nemažai pagalbos kare nukentėjusiems žmonėms.

Dėka Moterų Sąryšio veikloms, tokie dideli darbai buvo nudirbti.

Kuomet pasaulis šiandien stovi taip arti pražūties kranto, iš priežasties gresiančio atominio karo, mes, moterys, negalim stovėti nuošaliai. Mes turim dirbti, kad prisidėtum prie pašalinimo gresiančio pavojaus, jo sulaikymo, kad dirbtume taikai, už gyvenimą, už ateitį, už gražesnį rytojų.

Tad, draugės, būtinai dalyvaukite suvažiavime. Nesakykite, kad aš jau per sena, tegul kitos dirba. Žinokite, kad be jūsų pagalbos tų didelių darbų kitos nenudirbs. Čia mūsų visų privalumas, mūsų visų reikalas.

Dalyvaudamos suvažiavime prisidėsime prie to didžiojo darbo, visuomeninio darbo. Taipgi paremsime, sustiprinsime savo vienintelę moterų organizaciją, kuri jau tiek daug yra pasitarnavusi visuomenei.

Tad iki pasimatymo moterų suvažiavime!

H. T.

New Yorko ir Apielinkės Žinios

N. Y. UNIJOSE

Balsuoja streiką skelbti

Pennsylvania geležinkelio 25,000 darbininkų dabar balsuoja streiką skelbti, nes kompanija nepatenkina jų reikalavimų. Jie yra Transporto darbininkų unijos nariai.

Drabužių valytojai nepatenkinti minimumo alga

N. Y. valstijos seimelis nustatė drabužių valytojams 90 centų į valandą minimumo algą, tik 1958 m. rugsėjo 30 d. minimumas bus pakeltas iki $1 į valandą. Jų unija pareiškė nepasitenkinimą.

"Miss union maid" kontestas

Didžiojo New Yorko Amatų Taryba nusitarė turėti antrąjį metinį kontestą, kuriame bus išrinkta "Miss union maid" iš tų merginų, kurios parodys savo tinkamą asmenybę, inteligentiškumą ir unijos reikalais susidomėjimą.

Vienas siuvėjų unijos pareigūnas pripažino, kad jis gavo "dovaną"

International Ladies Garment Workers unijos prezidentas David Dubinsky apie dvi savaitės atgal paskelbė, kad kiekvienas unijos pareigūnas, kuris kada nors čmė "dovanas" iš savininkų, turi 10 dienų bėgyje prisipažinti. Išsireiškimas "dovanos" tai tik mandagesnis būdas pasakyti — kyšius.

Dabar unija skelbia, kad tik vienas pareigūnas prisipažino tokias dovanas priėmęs. Tas pareigūnas (jo pavardė neskelbiama) atgailavęs, pažadėjęs to toliau nedaryti ir jis nebus baudžiamas.

Bet Dubinsky mano, kad yra daugiau tokių, bet jie bijo prisipažinti, bijo būti išmesti iš savo šiltų vietelių. Dubinsky sakė, kad tokiems nebus pasigailėjimo, kad, atidengus faktus, jie lėks iš savo postų unijoje, kad nei savo ausų nematys.

New Yorko spaudoje

"Times" ir Jordanas

"Times" pripažįsta, kad įvykiai Jordane buvo "karališkas pučas", kitaip sakant, neįgalus perversmas. Bet "Times", kuris visuomet sako, kad jis gina ir gins iki paskutinio savo rašalo lašo parlamentinį legališkumą ir tvarką, nerodo pasipiktinimo Jordano įvykiais. Kaip tik atvirkščiai, nors pripažindamas, kad tai buvo perversmas, "Times" Jordano įvykius sveikina. Savo vedamajame straipsnyje "Times" sako, kad būtų gerai, jeigu įvykiai Jordane tuomi ir pasibaigtų, tai yra, jeigu perversmo rezultatai paliktų galioje.

"Times" sveikina Jordaną, atėjusį į pro-vakarietišką stovyklą šalia Irako ir Saudi-Arabijos, ir reiškia viltį, kad kas nors panašaus įvyks ir Sirijoje, kad ir Sirija atsisuks nuo Egipto ir Nasserio, kitaip sakant, — "Times" nori perversmo ir Sirijoje.

"Tribune" apie Lenkiją

"Herald - Tribune" sako, kad Amerika turėtų patenkinti Lenkijos prašymą ir pradėti prekiauti platesniu mastu su ja, duodant jai ir kreditą, gal ir $100,000,000 vertės.

Bet kokie "Herald-Tribune" motyvai? Ar tas laikraštis sako, kad reikia prekiauti su Lenkija, nes tai pelninga abiem pusėm? Ne.. Ar dėl to, kad padėti Lenkijos žmonėms? Irgi ne. Motyvas visai kitoks: "Herald - Tribune" siūlo prekiauti su Lenkija, kad tuomi "atpratinti ją nuo Tarybų Sąjungos". Esą, prekiavimas su Vakarais gali sudaryti Lenkijoje skirtingesnę ekonomiją, kas su laiku padarys jos santykius su TSRS šaltesniais...

"News" ir darbiečiai...

Reksningasis "Daily News" visuomet yra anti-britiškas ir mėgsta "traukinėti Britanijos liuto uodegą", kaip tai išsireiškiama. "Daily News" taipgi nemėgsta socialistų, kurie to laikraščio akyse yra "tik komunistai su minkštomis pirštinėmis". Taigi, kuomet tenka paliesti britiškus socialistus, tai yra, darbiečius, "Daily News" sujungia abi pagiežas — ir paleidžia į darbą visą savo puolantį leksikoną.

Darbiečiai jiems yra "ružavos spalvos slapukai", kurie "rengia dirvą savo kruviniems broliams bolševikams". Jie taipgi yra "kvailiai, pusiau dakepti, hipokritai" ir t.t.

Paskutinis užpuolimas prieš darbiečius padarytas saryšyje su jų balsavimu parlamente prieš atominius sprogdinėjimus. Tai ne kas kita, sako "News", kaip konspiracija įtikti Sovietams ir Kinijai apsiginkluoti A ir H bombomis, tuo tarpu, kai Britanija laukia kaip ta žąsis kirvio.

Max apie Summerfieldą

"Daily Worker" bendradarbis A. Max jumoristiniai įsivaizduoja, ką komercinė spaudą sakytų, jeigu paštas praeitą šeštadienį būtų buvęs sulaikytas ne pačios pašto valdybos, o unijos, kitaip sakant, jeigu Summerfieldas būtų unijos vadas.

Editorialai pasipiltų, kurie sakytų, kad pašto sulaikymas kenkia mūsų krašto nacionalinei gynybai, nes sulėtina užsakymus fabrikams. Pasipiltų reikalavimai, kad būtų naudojamas Taft-Hartley įstatymas, kad Summerfieldas būtų tyrinėjamas. Taipgi būtų nepamiršta, kad Summerfieldas iššaukė pašto streiką kaip tik tuo laiku, kai Bulganinas grasina vakarams. Paštininkai būtų perstatyti kaip veikią "už Maskvos reikalus."

Juokinga, taip, bet kartu ir teisybė, nes didžių streikų metu komercinė spauda, įskaitant tokius didlapius kaip "Times", taip ir atsiliepia.

Lietuvis ar ne lietuvis?..

"Post" kolumnistas Leonard Lyons rašo, kad kokios tai lietuviškos organizacijos prezidentas jam protestavo, kam jis vadina Jack Soble lietuviu. Tas prezidentas jam rašąs: "Jeigu Soble būtų gimęs tvarte, ar tas jį padarytų arkliu?"

Lyons atsako:

"Ne, bet jeigu tas tvartas būtų Lietuvoje, tas jį padarytų lietuviu."

Kaip žinia, Soble yra Lietuvoje, Vilkaviškyje gimęs žydų tautybės žmogus. Ar jis lietuvis? Vietiniai lietuvių tautininkai turi dvejopą matavimo būdą: kai Lietuvoje gimęs ar augęs žydų tautybės žmogus kuom nors pagarsi pasaulyje, jis lietuvis, kaip tai "Vienybėje" pakartotinai lietuviais pripažįstami pasaulinio garso dailininkai Sutinas, Lipšicas, Arbit-Blatas. Bet kai asmuo jiems nepatinka — kaip Soble — jis jau ne lietuvis...

LIETUVIŲ TARPE

Šv. Jurgio Draugijos nariai nieko negaus

Anądien vienas Šv. Jurgio Draugijos pareigūnas man priminė, kad jis skaitė Laisvėje apie Šv. Jurgio Draugijos likvidavimą. Tarp kitko ten buvo pasakyta, kad likusieji draugijos nariai galės pasidalinti likusį draugijos turtą, kaip paprastai likviduojantis draugijai daroma.

Bet su jurgine draugija visai kitaip išėjo, sako tas pareigūnas. Tuo laiku, kai nutarta draugiją likviduoti, atsirado neišmokėtų bilių, tai iždas buvo visai ištuštintas, kad ir advokatui nebėra iš ko atsilyginti.

Tai pasirodo, kad paskutiniai jurginės draugijos nariai, per ilgus metus mokėję duokles, dabar nieko negaus.

'Vaduotojų' vadovybė pabėgo prie geriau apmokamų darbų

Brooklyniškės tautininkų "Vienybės" bendradarbis Vyt. Gedgaudas štai ką rašo apie "vaduotojų" Vliko rezignavusius viršininkus:

"Kur yra tikroji to subruzdimo priežastis? Dalykas visai paprastas. Vliko kasa tuščia. Bet kokia moralinė ir materialinė parama yra nutrūkusi, žmonės nebenori aukoti, matydami, kad Vlike ne rimtas laisvinimo darbas dirbamas, bet tik ginčijamasi dėl kraštui visai nejdomių dalykų. Pagaliau, Vliko pareigūnai pradėjo grįžti prie geriau apmokamo darbo".

Pasirodo, kad tų "vaduotojų" vyriausias tikslas — išvaduoti-iškraustyti lietuvių kišenes. O kaj piniginės pradeda užsiraukti, tai suk velniai ir visą vadavimo darbą. Nėra pinigų, nėra vadovybės...

Laisvės prietelių klubas

Didžiojo New Yorko Laisvės patriotai padarė gražią pradžią. Nemažas jų skaičius porą dienų prieš vajaus pradžią įstojo į Prietelių klubą, pasimokėdami po $25 arba dalimis.

Tikime, kad dar nemažai tokių atsiras — įstos į prietelių klubą. 1957 metų klubas turėtų pralenkti pereituosius metus. Būtų smagu, jeigu būsimieji klubiečiai nieko nelaukę tuojau įstotų. Gali tai padaryti vienu sykiu pasimokant $25 arba dalimis.

O tie, kurie neišgalėtų tokios sumos susimokėti, turėtų pasiskubinti ir su mažesnėmis sumomis. Kiekvienas doleris yra įvertinamas. Tiktai taip mes galime užtikrinti savo dienraščio gyvavimą.

Rep.

AIDO CHORAS

Aido Choro pamokos dabar vykdomos trečiadienių ir penktad. vakarais 8 val. Visi aidiečiai prašomi dalyvauti visose pamokose. Valdyba

PRANEŠIMAI

WORCESTER, MASS.

LLD 11 kp. ruošia pietus, 28 d. balandžio, 29 Endicott St. Įžanga $1.50, pelnas bus skiriamas pasveikinti Vilnies šėrininkų suvažiavimą. Prašome visus dalyvauti, pradžia 1 val. dieną. (77-79)

BROOKLYN, N. Y.

Siuvėjų Unijos Lietuvių 54 skyr. (A. C. W. of Am., loc. 54-CIO) mėnesinis susirinkimas įvyks balandžio. 24 d., 5:30 v. v., Unijos patalpose, 11-27 Arion Pl. Bus svarbių pranešimų. Nariai prašomi skaitlingai dalyvauti. Kipras Sakalauskas, Skyr. Sekr. (77-79)

Atsinaujindamas prenumeratą pridėk vieną kitą doleriuką Laisvės paramai.

To All Of You May Easter Bring You All You Wish For—
EDWARD F. DONOVAN, INC.
322 West 14th St., N. Y. C.
WA. 9-2850
Dignified Funeral Services of utmost simplicity.
(76-78)

JACKSON HEIGHTS TV SERVICE
78-18 Woodside Avenue
HA. 9-6057
Pre-Season: Air Conditioning Overhaul $12.95. Includes: Motor Lubrication, Chassis Spray Cleaned, Filters replaced, Relays, Condensers, Switches checked and adjusted. TV Service Call $2.50.
(75-81)

For the Supreme Miracle of Easter, we humbly give thanks. In its radiant promise of life everlasting, may each of you find the inspiration that will shine brightly in your hearts through all the days to come.
JOHN VOGEL FUNERAL HOME
65-29 Grand Ave., Maspeth, L. I.
James C. Koch, Lic. Mgr.
Office: DA. 6-0122.
(71--78)

In its radiant promise of life everlasting, may each of us for Easter find the inspiration of hope and faith fulfilled.
MRS. BLANCHE WITEK
Lic. Undertaker
209 Avenue A, N.Y.C.—AL. 4-9826.
Air cond.—2 chapels—OR.7-9791.
(76-83)

For the Supreme Miracle of Easter, we humbly give thanks. In its radiant promise of life everlasting, may each of you find the inspiration of faith fulfilled.
PHILLIP'S FUNERAL HOME
79-02 Metropolitan Ave
Middle Village. TW. 4-8389.
(69-80)

Chicago, Ill.

EX-MAINIERIAI GYVUOJA

Balandžio 7 d. Mildos Teatre Ex-mainierių Choras minėjo savo gyvavimo 10 metų sukaktį.

Pirmiausia buvo suvaidinta Seno Vinco gana vykusi ir patraukli 2-jų veiksmų komedija "Atvažiavo su Kraičiu." W. Krisčiūnas tipiškas karčiamninkas, vaidino gerai. Marian Nickus apsukri karčiamninkė, jai visuomet vaidinti sekasi. K. Stukienė tarnaitės rolėje buvo tinkama. A. Staškus kaipo bomelis pridarė juokų. J. Pateckas išvyto iš burdo gyvanašlio rolę atliko gyvai, o jau kuomet susilaukė netikėtai "gyvo kraičio," tai atliko kuo puikiausiai, ir visi angliakasiai buvo savo vietoje, o peštynes dėl pikio J. Albavic ir Bartnikas atliko labai natūraliai. Al. Gabalas kaipo susipratęs angliakasys ir V. Juška kaipo boselis vaidino gerai. E. Barškietienė netikėtai pribuvusios iš Lietuvos su "kraičiu" rolėje prijuokino publiką. M. Bartnikienei, kaip visuomet, teko sufleruoti, o tai rūpestingas ir nervinantis darbas, nors, kaip atrodė, visi aktoriai roles mokėjo.

Antrą dalį programos atliko Ex-mainierių Choras vadovybėje Anna Tilvikas, sudainavo 6 dainas. Nors ir kitiems chorams tiktų dainuoti "Per amžius" (mainierių daina), bet ex-mainieriams tai gyvas vaizdas.

Ex-mainierių Choras skaitlingas ir dainuoja sutartinai. Bravo!

Dan Yla

Miestui nereikia ekstra taksų

N. Y. miesto kontrolierius Gerosa paskelbė, kad jis priešingas naujiems miestui taksams, nes miesto finansinė padėtis šiuo metu esanti gera.

EASTER GREETINGS
To all our patrons and friends
LIBERTY HEIGHTS CLEANERS
92-20 Liberty Avenue
Ozone Park, L. I.
Protect your garments at all costs. Latest methods used — why take chances. Reasonable prices. Hundreds and hudreds of satisfied customers.
Virginia 2-6100.

Miami, Fla.

Pastaruoju laiku pas mus lankėsi Charles Armon - Armaliavičia ir Easton, Pa., su kitais dviem draugais, kurių pavardžių neįsitėminau. Visi laisviečiai. Jie čionai aplankė daug lietuvių ir Piliečių Klubą. Bet geriausiai jiems patiko Miami byčius, Atlanto šiltas vanduo.

-:-

Gavau liūdną laišką nuo Louis J. Kasper - Kasparavičia iš Cleveland, N. Y., seno Laisvės skaitytojo ir buvusio castoniečio, kuris sunkiai serga ir guli **Oneida County Hospital, Rome, N. Y.,** nuo kovo 9 dienos. Jis turi, apart savo šeimos, sesutę, gyvenančią Utica, N. Y., ir pusbrolį Juozą Šimkų, Miamėj.

L. J. Kasper namų adresas: R.D.F. 1, Cleveland, N. Y.

Linkime jums, drauge, kuogreičiausiai pasveikti.

V. J. S.

10 metų berniukas jau laimėjo per TV programas $192,000

Robert Strom, 10 metų berniukas iš Bronxo, televizijos programoje "The $64,000 Question" laimėjo dar $32,000—iš viso jau $192,000.

Jaunasis Stromas atsako į visokiausius klausimus — geometrijos, chemijos, radio - elektrikos, geografijos, istorijos, ir t. t. Jis yra "vaikščiojanti enciklopedija", pralenkias savo žinojimu Columbia universiteto profesorių Van Doreną, kuris panašioje programoje laimėjo virš $100,000.

Paskutiniu kartu Stromas atsakė į klausimus apie astronomiją. Jis, kaip matyti, orientuojasi žvaigždynuose lygiai, kaip ir kitokiame žinojime. Keletą kartų per programą mažasis berniukas rimtai aiškino savo atsakymus lengvesniais žodžiais, kad jie būtų suprantami platesnei publikai...

Kas stebėtina, tai kad Robertas Strom lanko pradžios mokyklos penktą skyrių, kaip tai tinka jo amžiui. Jis pradėjo skaityti, sakoma, kai turėjo tik dvejus metus amžiaus, o turėdamas trejus metus jau skaitė apysunkias knygas. Jis dabar be abejo yra geriau išmokslintas, negu jo mokytojai. Bet jo tėvai nori, kad jis lankytų eilinę mokyklą su savo amžiaus draugais, o ne specialiai būtų traktuojamas kaip genijus.

Tad, berniukas, kuris orientuojasi puikiai komplikuotose mokslo šakose ir galėtų lankyti universitetą, jei būtų vyresnis, sėdi klasės suole ir skaito vaikiškas apysakaites, riša paprastas aritmetikos problemas, tuo tarpu, kai jis jau žymus matematikas, kuris nusimano labiausiai komplikuotoje trigonometrijoje ir algebroje...

Jeigu Strom norėtų, jis gali bandyti laimėti dar $64,000 ir pasiektų $256,000, aukščiausią tos programos duodamą sumą.

SERGA

Sunkiai serga draugė A. Laurušaitienė. Labai gaila geros draugės ir širdingos darbininkiško judėjimo rėmėjos. Linkėtina draugei greitai pasveikti.

M. Yuškienė

Duokite gėlių ir šiaip sau augalų Velykoms. Bus labai įvertinta dovana. Kainos žemos. Rinktinės gėlės. Mes pristatome.
ROUKIS FLORIST SHOP
107-04 Jamaica Ave.
Richmond Hill, L. I.
VI. 7-5629.

RANDAVOJIMUI

Išnuomojimui 3 dideli kambariai Brooklyne. Viskas "up-to-date," šiltas vanduo, garu šildomas ir tt. $59.00 į mėnesį. Dėl daugiau informacijų, kreipkitės telefonu: AP. 7-3849. (77-78)

Apartmentas išnuomojimui. 4 nefornišiuoti kambariai. Naujas šaldytuvas ir gesinis pečius. Ant 3-čių lubų. Renda $73.76 į mėnesį. Kreipkitės: 1017 Hoe Ave., Bronx 59, N. Y. DA. 9-7672. (77-78)

Laimingų Velykų!
LEON'S MEN'S, WOMEN'S CHILDREN'S WEAR
Visokių rūšių. Mes išdirbame apdangus vatinėm kaldrom. Atėikite ir persitikrinkite mūsų kokybe ir kainomis.
40 Ave. C, N.Y.C. — OR. 3-1151.

Geriausių Linkėjimų Velykomis Nuo
EL FARO RESTAURANT & BAR
823 Greenwich St., N. Y. C.
Mes pagaminame namie keptus steakus ir kitus gardumynus. Puiki vieta puikiems žmonėms.
Kamp. Horatio St.—OR. 5-9784

For the Miracle of Easter, we humbly give thanks to all of you. Rapoports wishes you a deep and abiding joy for Easter and all days to come.
RAPOPORT'S RESTAURANT
93—2nd Ave., N. Y. C.
(bet. 5th & 6th Sts.)
GR. 7-9338.
Always the best in Dairy and Vegeterian Foods for the least.
(73-79)

HELP WANTED MALE

Superintendent
DIE CONSTRUCTION
Must have experience in construction, tryout and maintenance of large stamping dies.
Apply in person or in writing, including experience and background.
THE CHRYSLER CORP.
Box 152
Twinsburg, Ohio.
(75-77)

Foreman, General
DIE CONSTRUCTION
Must have experience in construction, tryout and maintenance of large stamping dies.
Apply in person or in writing, including experience and background.
THE CHRYSLER CORP.
Box 152
Twinsburg, Ohio.
(75-77)

Superintendent
MECHANICAL HANDLING MACHINE REPAIR
Must have experience in constructing, fabricating, repairing, overhauling, and installing of machine and mechanical handling equipment and provide related preventative maintenance in regulating speeds of machines.
Apply in person or in writing, including experience and background.
THE CHRYSLER CORP.
Box 152
Twinsburg, Ohio.
(75-77)

TOOL DESIGNER
Must have experience in designing tools, dies and gauges and special equipment for particular operation. Also must have experience in welding fixture design and be familiar with hydraulics and electrical aspects thereof.
Apply in person or in writing, including experience and background.
THE CHRYSLER CORP.
Box 152
Twinsburg, Ohio.

HELP WANTED—FEMALE

REGISTRUOTOS SLAUGĖS KLINIKE MOKYTOJOS
Taipgi Pagelbininkės Viršininkėms. Visiškai nauja ligoninė. Gyvenimas ant vietos ar kitur. Įvairūs šiftai—vakarais ar dienomis. C. T. S. Public Bus Service. Kasdieninis prižiūrėjimas mokyklos amžiaus vaikų. 40 valandų savaitė. Galite pasirinkti darbo valandas. Mes su "Joint Commission on Accrediation, Affiliated with Western Reserve Medical School." Kreipkitės į Personnel raštinę:
HIGHLAND VIEW HOSPITAL
Harvard Road
Cleveland, Ohio.
WY. 1-7100
(76-78)

BUSINESS OPPORTUNITIES
Bellmore, L. I. Lawn mower and appliances repair dealership. Naturally known line of mowers. Owner must sell by April 30th. $10,000. Sacrificing for quick sale. See to appreciate. Call owner. SU. 5-3579.
(75-77)

Saldainių Krautuvė-Fontanas
Queens Blvd., Long Is. City, N. Y. Skersai subvės. Savininkas persikelia į Coast, priverstas parduoti. Geras lease, patogi vieta. Gerai įdirbtas biznis. ST. 6-9850.
(77-79)

BOATS
LUHRS SEA SKIFFS
21," 24," 26," 30."
Prices start—$2,795.
ED BUCKLEY'S BOAT BASIN
Ft. of Sq. Grove St.
Freeport, L. I.—Freeport 9-2676.
(75-77)

Dėl Velykų. Mes nuolankiai dėkojame visiems, ir linkime, kad Velykos suteiktų visiems malonumą ir šviesybę jūsų širdyse.
CONSUMERS RADIO & SERVICE CO.
127-17 Liberty Avenue
Richmond Hill, L. I. VI. 3-1519.

Užrašykite Laisvę savo giminėms į Lietuvą. Kuriems ten jau gauna Laisvę, rašo, kad ji jiems patinka.